

بسمه تعالی

سوال		مدیریت آموزش و پرورش: شهرستان خمین	تاریخ امتحان: روز	مورخ
نام و نام خانوادگی:		مدرسه: شاهد امام رضا (ع)	مدت امتحان: دقیقه - شروع: صبح	
کلاس:		خرداد ماه سال تحصیلی 1402	توجه:	
ردیف	شرح سوال	نمره		
1	<p>مبانی تحلیل متن و تاریخ ادبیات</p> <p>درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید:</p> <p>الف) فارسی باستان در اواخر دوره اشکانیان و اوایل دوره ساسانیان رایج بود. ص غ</p> <p>ب) (گسترش عرفان تصوف) از دلایل توجه نویسندگان به فارسی نویسی است. ص غ</p>	0.5		
2	<p>واژه مناسب را پیدا کنید:</p> <p>الف) نثر موزون را به کمال رسانده است. (ابوالفضل میبیدی - خواجه عبدالله انصاری)</p> <p>ب) شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در این دوره به پختگی رسید. (دوره سلجوقیان - دوره غزنویان)</p>	0.5		
3	<p>به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید:</p> <p>الف) موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری چیست؟</p> <p>ب) پدر شعر فارسی لقب کدام شاعر است؟</p>	1		
4	<p>دو مورد از عوامل پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی را از قرن سوم تا میانه قرن پنجم نام ببرید.</p>	1		
5	<p>سبک شناسی</p> <p>دو مورد از ویژگی های فکری سبک سده های پنجم و ششم را نام ببرید.</p>	1		
6	<p>یک اثر مربوط به نثر دوره غزنوی - سلجوقی و یکی از شاعران سبک خراسانی را نام ببرید.</p>	0.5		
7	<p>منظور از "سبک" در اصلاح ادبی چیست؟</p>	0.5		
8	<p>جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید:</p> <p>الف) سبک دوره سلجوقی را باید سبک نام نهاد.</p> <p>ب) بر اساس تقسیم بندی ارسطو، نامگذاری سبک ها به نام "تعلیمی" یا "فکاهی" بر اساس است.</p>	1		
9	<p>موسیقی شعر</p> <p>واژه "جنگ آور" را یکبار با حذف همزه و یکبار با در نظر گرفتن همزه تقطیع هجایی کنید و علائم آن را مشخص کنید</p>	1		
10	<p>از میان واژگان زیر، واژگانی را که در آنها، " و " صامت است را مشخص کنید.</p> <p>گونیا - وحدانیت - مبارک - شکور - مشتاق - وجدان - خداجو</p>	0.5		
11	<p>بیت زیر را تقطیع هجایی کنید (علامت گذاری هجاها فراموش نشود):</p> <p>" میسوزم از فراق، روی از جفا بگردان / هجران بلای ما شده، یا رب بلا بگردان"</p>	1		

1	<p>ابیات زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید:</p> <p>1- (هرچند که هرگز نرسیدم به وصال عمری که حرام تو شد ای عشق حلال) 2- (کی رفته ای ز دل، که تمنّا کنم تو را؟ کی بوده ای نهفته که پیدا کنم تو را؟)</p> <p>الف) کدام بیت ردیف دارد؟ عبارت ردیف را بنویسید. ب) حروف اصلی بیتی که حرف الحاقی دارد را بنویسید. ج) قاعده قافیه بیت شماره (2) چیست؟</p>	12
0.5	<p>(قافیه درونی) و (ذوقافیتین) ویژگی کدام یک از ابیات زیر است؟ الف- (گزید از غنیمت ظرایف بسی / کز آن سان نبیند طرایف کسی) ب- (در رفتن جان از بدن، گویند هر نوع سخنی / من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می رود)</p>	13
0.5	<p>علم عروض را تعریف کنید.</p>	14
0.5	<p>کدام یک از واژگان مقابل، دو هجای کوتاه دارد؟ (سنگر- عبادت- سبلان- صحرا- دشمن- ستاره)</p>	15
0.5	<p>زیبایی شناسی</p> <p>در کدام بیت (واج آرایی) و در کدام بیت (واژه آرایی) دیده می شود؟ الف- (شب است و شاهد و شمع و شراب و شیرینی/ غنیمت است چنین شب که دوستان بینی) ب- (گر برود جان ما، طلب وصل دوست/ حیف نباشد که دوست، دوست تر از جان ماست)</p>	16
1	<p>نوع سجع را در عبارات زیر مشخص کنید و کلمات مسجع را نشان دهید:</p> <p>الف- (ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع). ب- (محبت را غایت نیست، از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست). ج- (عصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی نخل باسق) د- (متکلم را تا کسی عیب نگیرد سخنش صلاح نپذیرد).</p>	17
1	<p>در کدام بیت آرایه موازنه و در کدام بیت آرایه ترصیع دیده می شود؟ ارزش ادبی کدام یک بالاتر است؟ چرا؟</p> <p>الف- (چرخ ار چه رفیع، خاک پایت/ عقل ار چه بزرگ، طفل راهت) ب- (فسخ کن این آیت ایام را/ مسخ کن این صورت اجرام را)</p>	18
2.5	<p>انواع جناس را در ابیات زیر بنویسید و زیر کلماتی که این جناس ها را تشکیل داده اند، خط بکشید.</p> <p>الف- (زمانه قرعه نو میزند به نام شما/ خوشا شما که جهان می رود به کام شما) ب- (زد به دلم در آتشی، عشق بتی که نام او/ زهره و آفتاب را زهره به آب می کند) پ- (کفر است در طریقت ما کینه داشتن/ آیین ماست سینه چو آینه داشتن) ت- (ز مشرق سر کوی آفتاب طلعت تو/ اگر طلوع کند طالع همایون است) ث- (هر که گوید کلاغ چون باز است/ نشوندش که دیده ها باز است)</p>	19

2.5	<p style="text-align: right;">نقد و تحلیل نظم و نثر</p> <p>شعر زیر، که ابیاتی منتخب از فردوسی است را بخوانید و به سوالات زیر پاسخ دهید.</p> <p>چو رهام گشت از کشانی ستوه/بپیچید زد روی و شد سوی کوه ز قلب سپه اندر آشفست طوس/ بزد اسپ، کاید بر اشکبوس تو قلب سپه را به آیین بدار/ من اکنون پیاده کنم کارزار مرا مادرم نام مرگ تو کرد/ زمانه مرا پتک ترگ تو کرد کشانی بود گفت: بی بارگی /به کشتن دهی سر به یکبارگی</p> <p>الف) دو ویژگی زبانی شعر را نام ببرید. ب) قالب شعر چیست؟ پ) دو ویژگی فکری از سبک متعلق به این شعر را نام ببرید.</p>	20
1.5	<p>متن زیر را بخوانید و سه ویژگی مهم آن را مشخص نمایید.</p> <p>بازرگانی بود بسیار مال و او را فرزندان در رسیدند و از کسب و حرفت اغراض نمودند و دست اسراف به مال او دراز کردند. پدر موعظت و ملامت ایشان واجب دید و در اثنای آن گفت که: ای فرزندان! اهل دنیا جویان سه رتبتانند و بدان نرسند، مگر به چهار خصلت؛ اما آن سه که طالب آنند، فراخی معیشت است و رفت منزلت و رسیدن به ثواب آخرت؛ و آن چهار که به وسیلت آن بدین اغراض توان رسید، الفغدن مال است از وجه پسندیده و ...</p>	21
	<p style="text-align: right;">توضیحات لازم :</p> <p style="text-align: right;">-1 -2</p>	
20	<p style="text-align: center;">شاد و موفق و پیروز باشید.</p> <p style="text-align: center;">جمع نمرات:</p>	

بسمه تعالی

پاسخ سوالات امتحانی پایانی نوبت دوم		مدیریت آموزش و پرورش:		تاریخ امتحان: روز		مورخ																																																										
درس: علوم و فنون دهم		مدرسه:		مدت امتحان: دقیقه - شروع: صبح		نام و نام خانوادگی:																																																										
کلاس:		خرداد ماه سال تحصیلی		توجه:																																																												
ردیف	شرح پاسخ							نمره																																																								
1	الف-غ ب-ص							0.5																																																								
2	الف:خواجه عبد الله انصاری ب: دوره سلجوقیان							0.5																																																								
3	الف:تاریخ گذشته ایران ب:رودکی							1																																																								
4	توسعه ی مدارس و مراکز تعلیم- لشکرکشی ها و فتوحات غزنویان							1																																																								
5	رواج هجو- رواج حسّ دینی							1																																																								
6	شاعر سبک خراسانی:فردوسی، رودکی، عنصری و... نثر دوره غزنوی-سلجوقی:قابوس نامه، کیمیای سعادت							0.5																																																								
7	شیوه ی خاص یک اثر یا آثار ادبی							0.5																																																								
8	بینابین- هدف							1																																																								
9	با حذف همزه: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>جَن</td> <td>گا</td> <td>وَر</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </table> بدون حذف همزه: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>جَنگ</td> <td>ء آ</td> <td>وَر</td> </tr> <tr> <td>U-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </table>							جَن	گا	وَر	-	-	-	جَنگ	ء آ	وَر	U-	-	-	1																																												
جَن	گا	وَر																																																														
-	-	-																																																														
جَنگ	ء آ	وَر																																																														
U-	-	-																																																														
10	وحدانیت - وجدان							0.5																																																								
11	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>می</td> <td>سو</td> <td>زَ</td> <td>مَز</td> <td>فِ</td> <td>را</td> <td>قَت</td> <td>رو</td> <td>یَز</td> <td>جَ</td> <td>فا</td> <td>بِ</td> <td>گر</td> <td>دان/</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>هَج</td> <td>ران/</td> <td>بَ</td> <td>لا</td> <td>ی</td> <td>ما</td> <td>شُد</td> <td>یا</td> <td>رَب</td> <td>بَ</td> <td>لا</td> <td>بِ</td> <td>گر</td> <td>دان/</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </table>							می	سو	زَ	مَز	فِ	را	قَت	رو	یَز	جَ	فا	بِ	گر	دان/	-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-	هَج	ران/	بَ	لا	ی	ما	شُد	یا	رَب	بَ	لا	بِ	گر	دان/	-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-	1
می	سو	زَ	مَز	فِ	را	قَت	رو	یَز	جَ	فا	بِ	گر	دان/																																																			
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-																																																			
هَج	ران/	بَ	لا	ی	ما	شُد	یا	رَب	بَ	لا	بِ	گر	دان/																																																			
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-																																																			
12	الف: بیت دوم (کنم تو را) عبارت ردیف است ب: ال مصوت+صامت بیت اول/حروف الحاقی: ت ج: قاعده (1): حرف روی: (آ)							1																																																								
13	الف-ذوقافیتین:ظرایف-طوایف/اکسی و بسی ب-قافیه درونی:بدن، سخن، خویشتن							0.5																																																								
14	علمی که قواعد وزن شعر و طبقه بندی وزن ها را از جنبه ی نظری و عملی تعیین می کند.							0.5																																																								
15	سبلان ستاره - U U U - U							0.5																																																								

0.5	الف:واج آرایبی "ش" ب:واژه آرایبی کلمه "دوست"	16
1	الف: باطل و ضایع (متوازن) ب: غایت و نهایت(مطرف) ج: فایق و باسق (متوازی) د: نگیرد و نپذیرد(مطرف)	17
1	الف:موازنه ب:ترصیع ارزش ادبی ترصیع چون همه سجع ها متوازی هستند بالاتر است.	18
2.5	الف:نام و کام:اختلاfi ب:زهره و زهره:حرکتی پ:آیین و آینه:افزایش/ کینه و سینه:اختلاfi ت:طلعت، طلوع، طالع:اشتقاق ث:باز(نوعی پرنده)و باز(گشوده): همسان	19
2.5	الف:واژگان کهن مثل:(تپک، کارزار،ستوه)/سادگی زبان شعر ب:مثنوی پ:روح شادی و نشاط-واقع گرایی- روح حماسه- معشوق زمینی	20
1.5	نثر داستانی-آوردن مترادف ها و توضیحات فراوان-استفاده از آرایه های ادبی	21
	توضیحات لازم : -1 -2	
20	شاد و موفق و سربلند باشید. جمع نمرات:	